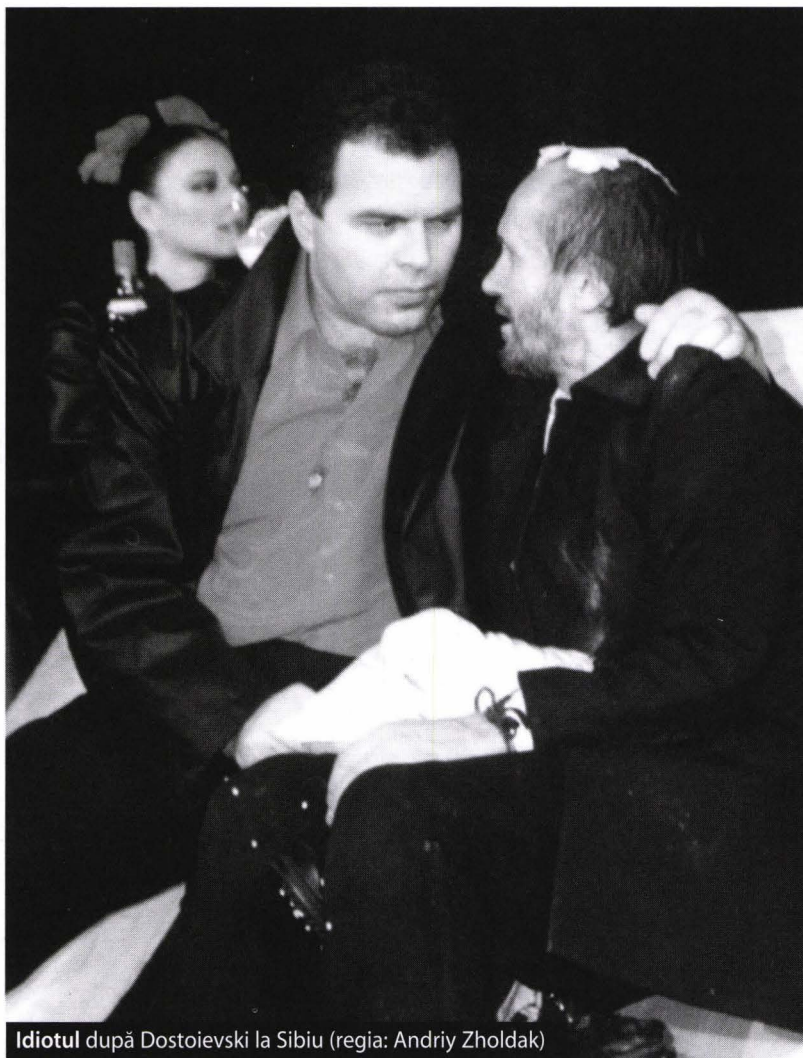

București), Kasimir și Karoline (Teatrul „Tamási Aron” din Sfântu Gheorghe), Călătorii cu dricul (Teatrul „Csiki Gergely” din Timișoara). Au dominat schematismul, uscăciunea, geometrismul frazelor, dorința de a nu isca supărări prea mari în discuțiile la spectacole ce nu s-au înfățișat în forma lor cea mai bună (Fecioara și moartea de la Naționalul ieșean, Zbor deasupra unui cuib de cuci de la Teatrul Național din Chișinău, Cu mâna pe ciocan de la Teatrul „Andrei Mureșanu” din Sfântu Gheorghe). Din motive varii nu s-au aflat față în față cu criticii creatorii spectacolelor Creatorul de teatru (Teatrul ACT) și Fantastica și trista poveste a candidiei Eréndira și a nesăbuitei sale bunici (teatrul din Oradea).

S-au spus de-a lungul colocviilor adevăruri, dar s-a recurs și la analgezice, s-a văzut că unii vorbitori nu renunță la ambiția de a se arăta mai deștepti decât producătorii de spectacole, croindu-și discursuri prețioase și descoperind în spectacole subtilități la care creatorii acestora nici nu cutezau să se gândească. Cantitatea de argumente critice a fost oricum invers proporțională cu arta de a conversa și dorința de a pune degetul pe rană. În chip evident, criticii noștri sunt mai categorici atunci când scriu decât atunci când vorbesc.

M. M.

Idiotul după Dostoievski la Sibiu (regia: Andriy Zholdak)

Sala goală – țel suprem

A gasat de spectacolul **Idiotul**, care mi s-a părut că n-are nici o legătură cu romanul omonim sau cu Dostoievski, mi-am exprimat a doua zi nemulțumirea în fața actorului care-l jucase pe Mișkin. I-am explicat de ce nu m-a interesat un **Idiotul** în care nu am găsit, nu zic textul, dar nici un slab ecou din el. La urma urmei există un balet după **Romeo și Julieta**, nu-i asta problema, da' unde-i legătura? Ei, acolo nu eram la balet, doar se făcea coregrafie previzibilă și mă plictisise. Mi-am exprimat nedumerirea că unii sunt aspru criticați (poate cu dreptate) când schimbă o simplă replică din Molière sau Cehov, iar alții elogiați că n-au păstrat chiar nimic dintr-un text

dens de sute de pagini. Dar poate că, până la Judecata de Apoi, nu vom avea parte de un cântar nemăsliut și același pentru toți.

Discutam deci cu inimosul interpret. Își apăra spectacolul cu un fanatism care mi-a stârnit admirația dincolo de obiectul la care se aplica. I-am spus ca argument: „Ați observat cumva că spectacolul de la «Nottara» cu **Idiotul** a început cu sute de spectatori rămași în picioare și s-a terminat cu locuri libere pe scaune? Or fi plecat cei care citiseră **Idiotul** și nu l-au regăsit? Sau cei care nu l-au citit și nici nu-l vor citi după așa propagandă?” „Foarte bine că au plecat”, îmi zice omul. „E vorba de un mare regizor și cel mai bine va fi când vor pleca toți spectatorii și va

rămâne unul singur: cel care va înțelege.” Martori mi-s Dumnezeu și Sebastian-Vlad Popa că așa a zis.

În fața acestui model de spectacol, am rămas mut de admirație. E foarte greu să mai inovezi în teatru. Iată că s-a găsit o cale: spectacolul care-și alungă spectatorii din sală! Când acest țel, propus explicit, cum vedem, va fi în sfârșit atins, nu pot să sper decât că el va da naștere unui curent estetic puternic. Având în vedere că, la Festivalul Național de Teatru, s-a ieșit zdravăn din săli la pauză și nu numai, se pare că noul Mesia al teatrului gonitor de public va avea numeroși adepți.

Horia Gârbea